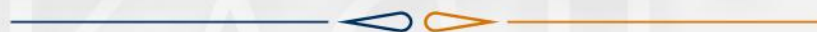

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO

Reforma kształcenia zawodowego w Polsce – zakładane cele i oczekiwane rezultaty

4 grudnia 2012 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Ocena dotychczasowego stanu szkolnictwa zawodowego w kontekście potrzeb rynku pracy

Słabe strony dotychczasowego systemu kształcenia zawodowego:

- mała atrakcyjność i niska jakość szkolnictwa zawodowego;
- zbyt wąskie powiązanie oferty kształcenia z rynkiem pracy;
- niedostosowanie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego do zmieniających się realiów gospodarczych;
- mała elastyczność systemu kształcenia – dominacja kształcenia w formach szkolnych;
- niewystarczający udział pracodawców w opracowaniu programów i sposobów realizacji kształcenia zawodowego, brak możliwości nawiązania współpracy z pracodawcami;
- brak świadomości korzyści ze współpracy, zarówno ze strony dyrektorów jak i pracodawców;
- mało efektywny system kształcenia osób dorosłych;
- niewystarczające rozwinięcie doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Cele wdrażanej zmiany:

- poprawa jakości i efektywności kształcenia zawodowego oraz zwiększenie jego atrakcyjności poprzez systemowe powiązanie szkolnictwa zawodowego z rynkiem pracy, w tym:
 - wdrożenie mechanizmu skłaniającego szkoły do dostosowywania oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy i oczekiwań pracodawców,
 - włączenie pracodawców w system kształcenia i egzaminowania;
- zwiększenie dostępności i elastyczności kształcenia zawodowego oraz systemu potwierdzania kwalifikacji, w tym:
 - uelastycznienie struktury kształcenia zawodowego i włączenie szkół zawodowych w system kształcenia ustawicznego poprzez kwalifikacyjne kursy zawodowe,
 - wprowadzenie nowej elastycznej formuły egzaminu zawodowego.

Sposób osiągnięcia założonego celu

Podstawowe kierunki wdrażanych zmian:

- modyfikacja struktury szkolnictwa zawodowego
- nowelizacja klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego
- przygotowanie kompleksowej obudowy programowej kształcenia zawodowego (nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach, przykładowe szkolne plany i programy nauczania)
- modernizacja systemu egzaminów zewnętrznych
- wprowadzenie nowych pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego
- rozwój współpracy z pracodawcami
- zmiana wizerunku szkolnictwa zawodowego

Podstawy prawne zmian w kształceniu zawodowym

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206) oraz 10 rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej (Dz.U.2012):

- 1) z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie **klasyfikacji zawodów** szkolnictwa zawodowego (poz. 7)
- 2) z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie **podstawy programowej kształcenia w zawodach** (poz. 184)
- 3) z dnia 11 stycznia 2012 w sprawie **kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych**(poz.186)
- 4) z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie **egzaminów eksternistycznych** (poz.188)
- 5) z dnia 7 lutego 2012 r w sprawie **ramowych planów nauczania** w szkołach publicznych (poz. 204)
- 6) z dnia 24 lutego 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz **przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów** w szkołach publicznych (poz. 262)
- 7) z dnia 24 czerwca 2012 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz **dopuszczania do użytku szkolnego podręczników** (poz. 752)
- 8) z dnia 16 lipca 2012 r. w sprawie przypadków, w jakich do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 albo 15 lat oraz przypadków, w jakich osoba, która ukończyła gimnazjum, może spełniać **obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy** (poz. 857)
- 9) z dnia 9 sierpnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowego **programu szkolenia kandydatów na egzaminatorów**, sposobu prowadzenia ewidencji egzaminatorów oraz trybu wpisywania i skreślania egzaminatorów z ewidencji (poz. 945)
- 10) z dnia 14 września 2012 r. w sprawie **egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego** oraz egzaminu sprawdzającego przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (poz. 1117)

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Nowa struktura szkolnictwa zawodowego i edukacji ustawicznej – elastyczne ścieżki kształcenia w zawodzie

Od 1 września 2012 r. w systemie szkolnym funkcjonują:

szkoły prowadzące kształcenie zawodowe:

- trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa
- czteroletnie technikum
- szkoła policealna

oraz następujące szkoły ogólnokształcące dla dorosłych:

- szkoła podstawowa dla dorosłych (szósta klasa)
- trzyletnie gimnazjum dla dorosłych
- trzyletnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych

Osoby dorosłe mają możliwość połączenia zdobywania wykształcenia ogólnego z nabywaniem kwalifikacji zawodowych w systemie pozaszkolnym (w tym zwłaszcza na kwalifikacyjnych kursach zawodowych)

Działania MEN, KOWEziU i CKE na rzecz poprawy jakości i efektywności kształcenia zawodowego oraz zwiększenia jego atrakcyjności

- Nowa klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego
 - ✓ 8 obszarów kształcenia
 - ✓ kształcenie w 200 zawodach
 - ✓ podział zawodów na kwalifikacje
- Wdrożenie nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach
 - ✓ 193 zawody w jednym akcie prawnym
 - ✓ dotyczy kształcenia w szkołach i w formach pozaszkolnych
 - ✓ podstawa jako standard wymagań egzaminacyjnych
- Modernizacja systemu egzaminów zewnętrznych
 - ✓ nowa filozofia egzaminu zawodowego
 - ✓ otwarcie systemu egzaminów zewnętrznych na efekty uczenia się pozaformalnego i nieformalnego (egzamin eksternistyczny zawodowy)
- Wdrożenie nowego modelu kształcenia zawodowego opartego na elastycznych ścieżkach uczenia się
 - ✓ wprowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych
 - ✓ włączenie szkół zawodowych w system kształcenia ustawicznego
- Stworzenie możliwości lepszej współpracy szkół zawodowych i pracodawców
- Promocja kształcenia zawodowego i współpracy z pracodawcami

Przewodnik po zawodach

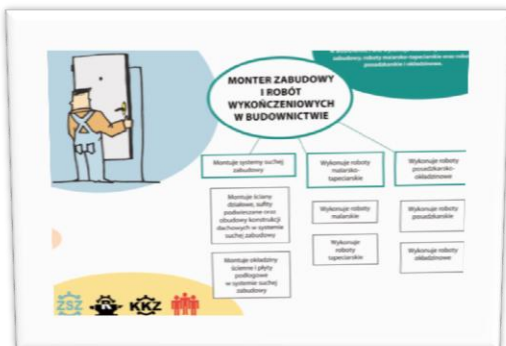

opracowany w KOWEziU, zawiera podstawowe informacje o 193 zawodach oraz występujących w nich kwalifikacjach. Przewodnik zawiera również informacje o tym jak poprzez uzupełnienie kwalifikacji można zdobyć dodatkowy zawód lub uprawnienia. Każdy z zawodów opisano na dwóch stronach. Na pierwszej stronie znajdują się:

- krótka informacja o tym, co robi osoba zatrudniona w tym zawodzie,
- nazwa kwalifikacji,
- typ szkoły, w której można się kształcić w tym zawodzie,
- informacja o tym, czy zawód ma kontynuację na poziomie technikum,
- informacja o tym, czy zawodu można nauczyć się w rzemiośle lub na kwalifikacyjnych kursach zawodowych,
- informacja, czy w danym zawodzie uczy się wiele osób.

Na drugiej stronie znajdują się informacje o warunkach pracy, potrzebnych kompetencjach, karierze edukacyjnej i zawodowej.

www.euroguidance.pl

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Zwiększenie dostępności i elastyczność kształcenia zawodowego – nowe, pozaszkolne formy kształcenia

1. **Kwalifikacyjny kurs zawodowy** - należy przez to rozumieć kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodach, w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie tej kwalifikacji.
2. **Kurs umiejętności zawodowych** - jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodach, w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia, albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów w zakresie organizacji pracy małych zespołów.
3. **Kurs kompetencji ogólnych** - jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego dowolnie wybraną część podstawy programowej kształcenia ogólnego.
4. **Turnus doksztalcania teoretycznego młodocianych pracowników**
5. **Kursy inne niż wymienione w pkt 1-3**, umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

Organizatorzy kwalifikacyjnych kursów zawodowych

1. publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe **w zakresie zawodów, w których kształcą;**
2. niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe **w zakresie zawodów, w których kształcą;**
3. publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego;
4. instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową (w tym OHP)
5. osoby prawne i fizyczne prowadzące działalność oświatową w ramach działalności gospodarczej.

Podnoszenie kwalifikacji na kwalifikacyjnych kursach zawodowych

Zasadnicza szkoła
zawodowa

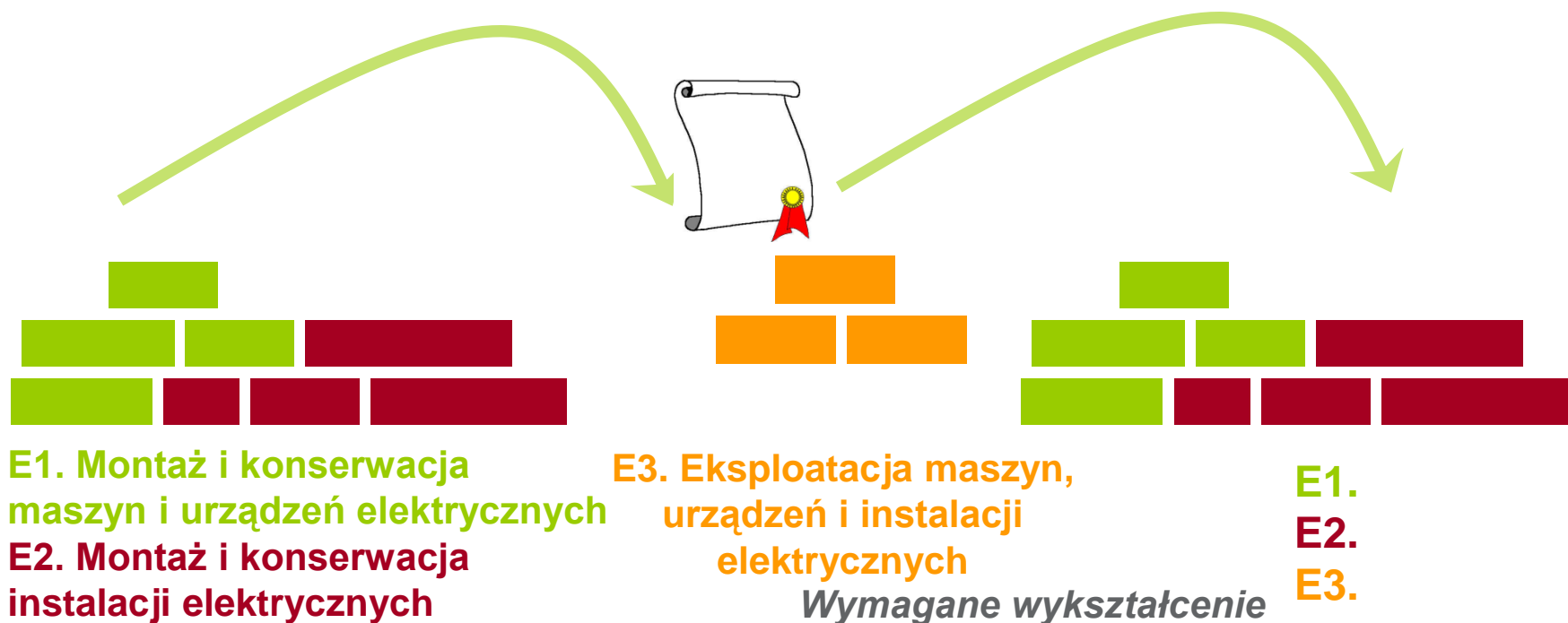
Elektryk

Kwalifikacyjny kurs
zawodowy

+ egzamin

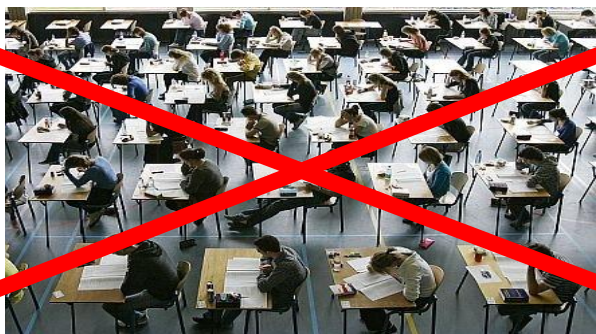
Technikum

= Technik elektryk

Elastyczny system zewnętrznych egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie

- egzamin zawodowy przeprowadzany dla każdej kwalifikacji odrębnie na podstawie wymagań ustalonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach
- do egzaminu przystępują:
 - uczniowie zasadniczych szkół zawodowych i techników oraz uczniowie (słuchacze) szkół policealnych – w trakcie nauki
 - absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, techników i szkół policealnych
 - osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe
 - osoby dorosłe w trybie egzaminów eksternistycznych
- upracticznienie egzaminu zawodowego w technikum

- modyfikacja i uelastycznienie systemu egzaminów eksternistycznych w kierunku potwierdzania kwalifikacji zawodowych przez osoby legitymujące się niezbędną 2-letnią praktyką w zawodzie lub co najmniej 2-letnim udokumentowanym okresem kształcenia w danym zawodzie

Zgłoszenia przystąpienia do egzaminu zawodowego

Uczeń szkoły zawodowej – nie później niż na 4 miesiące przed egzaminem składa do dyrektora szkoły deklarację dotyczącą przystąpienia do egzaminu zawodowego.

Absolwent szkoły zawodowej – nie później niż na 4 miesiące przed egzaminem składa do dyrektora komisji okręgowej deklarację oraz świadectwo ukończenia szkoły.

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego – nie później niż na 4 miesiące przed egzaminem składa do dyrektora komisji okręgowej deklarację oraz zaświadczenie ukończenia kursu.

Osoba uczęszczająca na kwalifikacyjny kurs zawodowy, którego termin zakończenia określono nie później niż na miesiąc przed terminem egzaminu zawodowego, składa deklarację dyrektorowi komisji okręgowej właściwej ze względu na miejsce prowadzenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego nie później niż na 4 miesiące przed terminem egzaminu zawodowego. Zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego osoba ta przedkłada niezwłocznie po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

Ekstern (do 31 stycznia danego roku lub do 30 września następnego roku) składa do dyrektora komisji okręgowej wniosek oraz zaświadczenie dotyczące kształcenia się lub wykonywania pracy.

Jaka jest formuła egzaminu zawodowego?

Egzamin zawodowy składa się z części pisemnej i części praktycznej.

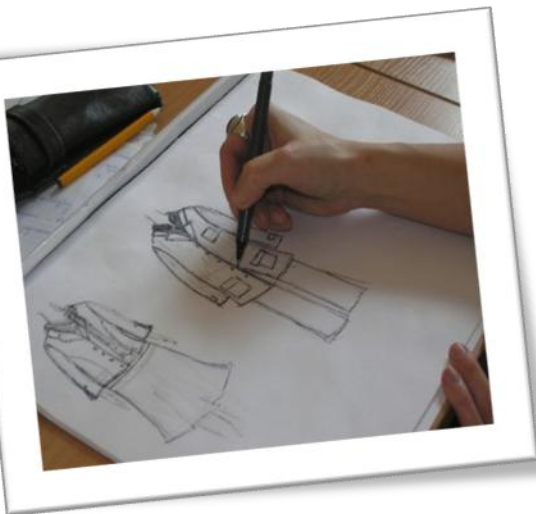
Część pisemna jest przeprowadzana w formie testu pisemnego (40 zadań WW, 60 min.), a **część praktyczna** - w formie testu praktycznego (1 zadanie praktyczne, 120 – 240 min).

Informatory dotyczące egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przeprowadzanego w roku 2013 zostały zamieszczone na stronie głównej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej www.cke.edu.pl

Dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe

- **Świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie** będzie wydawane osobom, które zdadzą egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie przeprowadzony w zakresie **jednej kwalifikacji**.
- **Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe** będzie wydawany osobom, które zdadzą egzaminy potwierdzające **wszystkie kwalifikacje** w danym zawodzie oraz będą miały odpowiedni dla zawodu poziom wykształcenia ogólnego.
- Na wniosek osoby posiadającej dyplom, dana komisja okręgowa wyda **suplement Europass do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe** ułatwiający poruszanie się po krajowym i europejskim rynku pracy.

Oczekiwane rezultaty w kontekście rynku pracy

- Ułatwienie reagowania szkolnictwa zawodowego na zmieniające się potrzeby rynku pracy.
- Stworzenie podstawy do uelastycznienia procesu kształcenia zawodowego i dostosowania go do indywidualnych potrzeb i możliwości uczących się.
- Podniesienie skuteczności kształcenia oraz poprawa zdawalności egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie.
- Rozwój ustawicznej edukacji zawodowej osób dorosłych, zainteresowanych uzyskaniem dodatkowych kwalifikacji w celu szybkiego przekwalifikowania lub zwiększenia swych szans na rynku pracy.

Wyodrębnienie kwalifikacji w zawodzie kluczowe dla podniesienia jakości kształcenia w szkolnictwie zawodowym

Wyzwania w krótkiej perspektywie

- Upowszechnianie zmian w kształceniu zawodowym.
- Wdrożenie nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach, w tym monitorowanie i doskonalenie podstaw programowych kształcenia w zawodach.
- Upowszechnienie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych realizowanych w ramach systemu oświaty, ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacyjnych kursów zawodowych.
- Wdrożenie nowej formuły egzaminu zawodowego i upowszechnianie praktyki potwierdzania kompetencji.
- Rozwój współpracy z pracodawcami:
 - zwiększenie zaangażowania pracodawców w proces kształcenia – poprawa jakości kształcenia praktycznego (w warunkach rzeczywistych)
 - zwiększenie zaangażowania pracodawców w proces egzaminowania.
- Przygotowanie standardów wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych na potrzeby nowej perspektywy finansowej – wsparcie dla regionów
- Rozwój doradztwa zawodowego na poziomie gimnazjum oraz centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego.

Wyzwania w dalszej perspektywie 2014-2020

- Współpraca z pracodawcami w zakresie identyfikacji potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy.
- Aktualizacja klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.
- Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności zawodowych w kształceniu zawodowym i uczeniu się dorosłych.
- Opracowanie materiałów metodycznych i dydaktycznych do kształcenia zawodowego z wykorzystaniem ICT.
- Poszerzanie oferty kursów zawodowych dla osób dorosłych realizowanych we współpracy z pracodawcami.
- Tworzenie w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej.
- Rozwój współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z ich otoczeniem, w tym zwłaszcza z pracodawcami i szkołami wyższymi.
- Rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego.
- Monitorowanie losów absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe.
- Rozwój doradztwa zawodowego dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- Doskonalenie nauczycieli kształcenia zawodowego.
- Wdrożenie nowych inicjatyw europejskich w kształceniu zawodowym, w tym KRK, ECVET, EQAVET.

Dziękuję za uwagę